

HEP ve VIP

Ali MERT (6-2019) (30 dk9)

**İstanbul Medipol Üniversitesi Tıp Fakültesi
İç Hastalıkları AD / Enfeksiyon Hastalıkları AD**

Kaynak

- **HEP ve VİP: ATS ve IDSA 2016 Tedavi Rehberi (CID)**

HEP / VİP: Sunum planı

- **Terminoloji / Epidemiyoloji / Patogenez**
- **Tanı**
- **Etiyoloji**
- **Tedavi**

Pnömonilerin epidemiyolojik sınıflaması

1-Toplumda edinilmiş pnömoni (TEP)

2-Sağlık hizmetleriyle ilişkili pnömoni (SHİP /(HCAP):

Hastane dışında edinilmiş ama sağlık hizmeti alan kişide gelişen pnömonidir

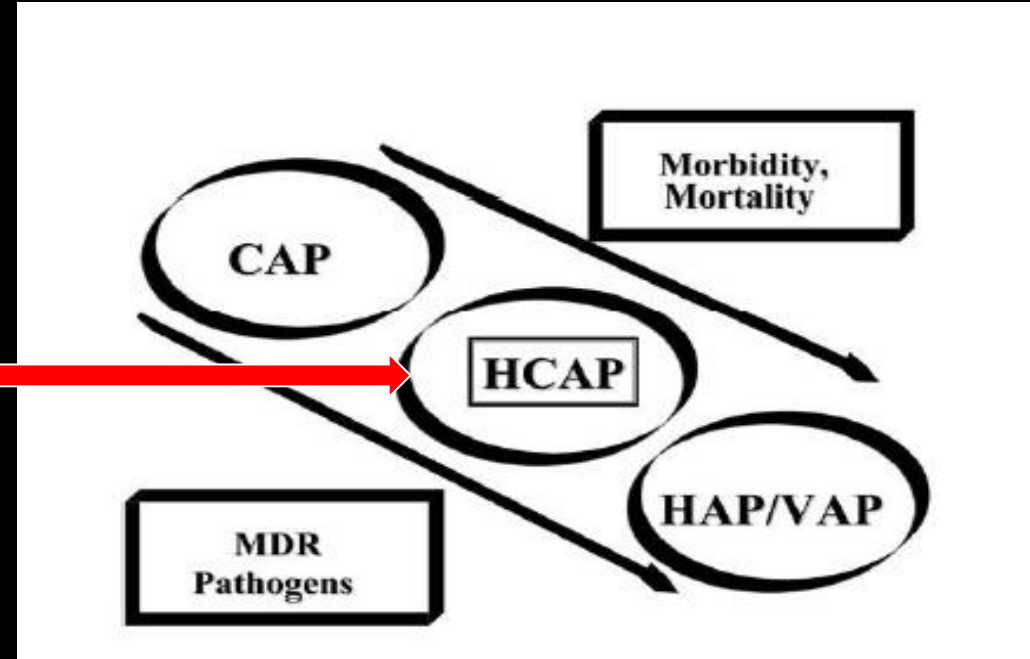
- Bakımevi, hemodializ, poliklinikte KT, yara bakımı
- Son 3 ay içinde ≥ 2 gün hastanede yatma

3-Hastanede edinilmiş (nozokomiyal) pnömoni (HEP):Yatışından ≥ 48 s

4-VİP: Endotrakeal entübasyondan ≥ 48 s

2005 ATS/IDSA Rehberinde olan
HCAP 2016 Rehberinde kaldırıldı

HCAP (SHİP): Sağlık hizmetleriyle ilişkili pnömoni

HEP / VİP: Epidemiyoloji

- Hastaneye yatışından veya Entübasyondan ≥ 48 saat sonra gelişen pnömonilerdir
- HEP insidansı: En sık hastane enfeksiyonlarından biridir
- VİP insidansı: 1000 ventilatör gününe 5-25
- Mortalite: %30-50

Am J Respir Crit Care Med 2005;171:388–416

Nozokomiyal pn6moni: Patogenez

- Hospitalize veya ent6be hastaların ~%75 inde
- 48 s içinde S aureus ve GNB lerle orofaringeal kolonizasyon geliřir
- Sağlıklı kişlerde bile (%50) uykuda orofaringeal sekresyon aspire edilir
- Pn6monide temel patogenez orofaringeal sekresyonun mikro aspirasyonudur

HEP / VİP: Sunum planı

- Terminoloji / Epidemiyoloji / Patogenez
- **Tanı**
- Etiyoloji
- Tedavi

YBÜ: Pratik bilgiler

- **YBÜ de yatan hastaların ~2/3 ünde ateş (≥ 38.3) gelişmektedir**

YBÜ'de Enfeksiyon odakları

1-VİP

2-Kan akımı enfeksiyonları

Odaklı (kateter, VİP, PN, sellülit) ve odaksız (translokasyon)

3-CAİ

4-Diğerleri

Sinüzit: %10

Sellülit

PN

VİP: Tanı (Klinik kriterlere göre konur) (≥ 48 s)

I-Akc grafisinde yeni veya ilerleyici pulmoner enfiltrasyon varlığında

Akc USG: Pnömoni tanısında kullanılabilir

II-Aşağıdakilerin(tetrat) en az 2 sinin varlığı

1-Ateş: >38 veya hipotermi <36

2-Lökositoz (≥ 12.000 veya Lökopeni ≤ 4.000)

3-Pürülan trakeal sekresyon (Pürülan ETA) (Gram, Kültür)

4-Mekanik ventilatör desteğinde artma (parametrelerde bozulma)

a-Taşipne: Makina 12-14 solunum sayısı + 6-10 hasta alabilir (≥ 24 takipne)

Monitörde izlenir

b-Azalmış tidal volüm= $6 \times$ Hasta kilosu (6×70)= 420 ml (Basıncı arttırmak lazım)

c-Azalmış oksijenizasyon:

PaO₂/FiO₂ de düşme (FiO₂ de ≥ 0.2 (20 puan) artma)

PEEP de günlük ≥ 3 cm H₂O $\uparrow$

**Klinik tanı kriterlerinin D $\sim$ %70 ve Ö $\sim$ %75
Her VİP hastasında sepsis aranmalıdır**

VİP: Tanı'da Akc grafsinin yeri

**I-Akc grafisinde yeni veya ilerleyici pulmoner enfiltrasyon varlığında
Her infiltrasyon VİP olmasa da Akc graf N olana VİP tanısı konulamaz**

II-Akc graf'de pnömoni dışında infiltrasyon yapacak nedenler

1-Aspirasyon pnömonisi

2-Enfarkta yol açan PTE

3-ARDS

4-Pulmoner hemoraji

5-Akciğer kontüzyonu

6-Tm infiltrasyonu

7-İlaç pnömonitisi

8-COP (Kriptojenik organize pnömoni)

9-Vaskülit

**VİO: 2 günlük iyilik halinden sonra FiO2 de ≥ 0.2 (20 puan) artma ve
PEEP de günlük ≥ 3 cm H2O $\uparrow$**

VİP: Tanı (Klinik kriterlere göre konur) (≥ 48 s)

VİP tanılı hastalarda postmortem %50 tanı doğrulanmıştır

VİP tanısında mikrobiyolojik metodlar

1-Non-invazif tanı yöntemleri: ETA (D ~%80) (<10 epitel hücresi >25 PNL)

ETA: Kalitatif, semikantitatif ve kantitatif kültür ($\geq 10^6$ cfu/mL D %50, PPD %80)

2-İnvazif tanı yöntemleri: Kantitatif kültür sonuçları (D~%80)

BAL veya mini BAL(blind bronchial sampling): $\geq 10^4$ cfu/ml anlamlıdır D %75, PPD %80

PSP (protected specimen brush): $\geq 10^3$ cfu/ml anlamlıdır

3-Hemokültür

4-İdrarada: Pnömonokok ve L pneumophila antijeni (kuşkulanılırsa)

5-Akc Bx: Önerilmez

- Çoğu laboratuvar kalitatif kültür yapar / Kantitatif kültür yapmaz
- Semikantitatif kültür de yapılabilir: Yoğun, Orta, Az üredi veya Üremedi diye raporlanır

ETA*** / BAL / Korunmuş Fırça Yöntemi

HEP/VİP tanısı koymada klinik kriter + PCT / CRP / BAL'da sTREM-1 ?

Sadece klinik kriter vs Klinik + Akut faz göstergeleri ?

Sadece klinik kriter yeterlidir

sTREM-1: Soluble Triggering Receptör Expressed on Myeloid Cells

HEP/VİP tanısı koymada;

Klinik kriter ve Modified Clinical Pulmonary Infection Score (CPIS) kullanımı

Klinik kriter + CPIS'e göre yalnız klinik kriter yeterlidir

CPIS

Clinical Pulmonary Infection Score (CPIS)

Temperature
≥ 36.5 or ≤ 38.4 = 0 point
≥ 38.5 or ≤ 38.9 = 1 point
≥ 39 or < 36.5 = 2 points
Blood leukocytes, microl
≥ 4000 or $\leq 11,000$ = 0 points
< 4000 or $> 11,000$ = 1 point
Band forms ≥ 50 percent = add 1 point
Tracheal secretions
Absence of tracheal secretions = 0 point
Presence of nonpurulent tracheal secretions = 1 point
Presence of purulent tracheal secretions = 2 points
Oxygenation
$\text{PaO}_2/\text{FIO}_2$, mmHg > 240 or ARDS (defined as $\text{PaO}_2/\text{FIO}_2 \leq 200$, PAWP ≤ 18 mmHg and acute bilateral infiltrates) = 0 points
$\text{PaO}_2/\text{FIO}_2 \leq 240$ and no ARDS = 2 points
Pulmonary radiography
No infiltrate = 0 point
Diffuse (patchy) infiltrate = 1 point
Localized infiltrate = 2 points
Progression of pulmonary infiltrate
No radiographic progression = 0 point
Radiographic progression (after HF and ARDS excluded) = 2 points
Culture of tracheal aspirate
Pathogenic bacteria cultured in rare or few quantities or no growth = 0 point
Pathogenic bacteria cultured in moderate or heavy quantity = 1 point
Same pathogenic bacteria seen on Gram stain, add 1 point
Total (a score of > 6 was considered suggestive of pneumonia)

Son 2 deęişken 2 veya 3.günde deęerlendirilir
Toplam puan > 6 ise VİP düşünülür: D ve Ö ~%60

HEP/VİP tanısı koymada ve ampirik AB başlamada;

Sadece klinik kriterler yeterlidir

HEP / VİP: Sunum planı

- Terminoloji / Epidemiyoloji / Patogenez
- Tanı
- Etiyoloji
- Tedavi

HEP / VİP: Etiyoloji (Benzer)

HEP: GPK (pnömokok / S .aureus) + enterik GNB

Non-enterikler genellikle etken olmaz (bazen P aeruginosa)

VİP: GPK + GNB (enterik ve non-enetrik)

- **S aureus (Genellikle MRSA oranı >%10)**
- **GNB (Hastaların %80ninde ESKAPE bakterileri)**
Eneterik GNB: E coli, K pneumoniae
Non-enterik GNB: P aeruginosa, A baumannii

VİP: Erken (<5gün) başlangıçlılarda etken? (MDR risk faktörleri yok)

- **S pneumoniae**
- **H influenzae**
- **Enterik GNB**

Periyodik olarak yapılan sürveyans verilerine göre yapılmalıdır

VİP: Geç (≥ 5 gün) başlangıçlılarda etken? (MDR risk faktörleri var)

- **S aureus (Genellikle MRSA oranı $> \%10$)**
- **GNB (Hastaların $\%80$ ninde ESKAPE bakterileri)**
  - E coli**
  - K pneumoniae**
  - P aeruginosa**
  - A baumannii**
- **Periyodik olarak yapılan sürveyans verilerine göre yapılmalıdır**

HEP / VİP: Sunum planı

- Terminoloji / Epidemiyoloji / Patogenez
- Tanı
- Etiyoloji
- **Tedavi**

Ventilatör ilişkili trakeobronşit: Tedavi→**Önerilmez**

HEP / VİP kuşkulu hastalarda tedavi

1-Ampirik

veya

2-Kaliteli balgam veya ETA nın mikrobiyolojik sonuçlarına göre olmalıdır

VİP: Ampirik AB Tedavisi

- Her hastanede ampirik AB tedavisi
- Periyodik olarak yapılan sürveyans verilerine göre yapılmalıdır

VİP: Ampirik AB Tedavisi ?

- **MRSA <%10 ve MDR risk faktörleri yoksa**
Sefepim (3x2) / PİP-TZ (4x4.5) / Meropenem (3x1)
- **Sepsis eşlik ediyorsa veya MRSA risk faktörleri varsa (MRSA>%10)**
Vanko (veya linezolid) + Sefepim veya PİP-TZ veya Meropenem
- **Legionella saptanırsa: Levo 750 mg veya azitro 500 mg**

MDR Risk faktörleri

1-Son 3 ay içinde İV antibiyotik kullanımı

2-Son 3 ay içinde (son dönemlerde) ≥ 5 gün hastanede yatma

3-VİP döneminde septik şok

4-VİP öncesi ARDS

5-VİP başlangıcında akut renal repladsman tedavisi

6-Ünitede MDR oranının yüksek olması ($> \%10$)

HEP/VİP de PCT'e dayalı tedavi süresi

1-Tedavi süresi iyi belirlenmemiştir

2-Duyarlı etkenlerde 8 gün

3-MRSA ve MDR-GNB lerde 14 gün

2-Sadece kliniğe dayalı AB süresi yerine

Klinik kriter +PCT'e dayalı AB tedavi süresi öneriliyor

Sonuç olarak;

- **HEP / VİP mortalitesi yüksektir**
- **Bu hastalara hızla tanı konulup uygun tedavisi planlanmalıdır**

Ey dostlar

Havaya savurdum karanfilleri, gülleri

Görüntüsü / kokusu kalbimizi yumuşatsın diye

Tüm canlılar uzlaşsın / kaynaşsın diye

İlginiz için teşekkürler

VENTİLATÖR İLİŞKİLİ DURUM (VİD)

Hasta ≥ 2 gün süreyle stabil ve ventilatör ihtiyacındaki azalma dönemi (bazal stabilite ve iyileşme dönemi), en az 2 günlük minimum PEEP ve FiO_2 değerlerinde azalma olması ve oksijenizasyonu gösteren kriterlerden

Bazal stabilite veya düzelleme dönemi:

Ventilatöre bağlanan hastada, PEEP ve FiO_2 düzeylerinin bozulmaya başladığı günün hemen öncesinde, en az 2 gün süreyle stabil seyrettiği veya min. günlük PEEP ve FiO_2 'nin düzelleme seyri gösterdiği dönem

- 1) Günlük minimum PEEP değeri aralıksız olarak ≥ 0.20 (20 puan)
  - 2) Günlük minimum PEEP değeri aralıksız olarak ≥ 3 cmH_2O artış olmalıdır
- ❖ (VİO sürveyansı için günlük minimum PEEP değeri $2-5$ cmH_2O arasında eşdeğer olarak kabul edilmektedir.)
  - ❖ Günlük min. PEEP ya da FiO_2 değerinin en az 1 saat süre ile korunmuş olma şartı aranır.

OLASI VİP

ViD ve İViD kriterleri

Pürülan solunum sekresyonu:

1. Akciğer, bronş veya trakeadan gelen sekresyonlarda 100'lük büyütmelerde ≥ 25 nötrofil ve ≤ 10 epitel görülmesi
2. Laboratuvar sonuçları semikantitatif ise yukarıdaki değerlere eşdeğer olmalı

MV'nin ≥ 3 gün uygulanmasında kötüleşmeye başlamasından önce aşağıdaki **kriterlerden BİRİ** hastada bulunmalıdır.

1. Pürülan solunum sekresyonu (≥ 1 örnek)

VEYA

2. Balgam, ETA, BAL, akciğer dokusu veya korunmuş fırça örneklerinde kültür pozitifliği

TANIMLAR

2011 yılında
CDC ve NHSN
Çalışma Grubu

Yeni tanı algoritması oluşturdu

Ventilatör İlişkili Olay (VİO)
Ventilator Associated Event (VAE)

Neden VIP yerine VIO

- **Objektif ve kullanımı kolay**
- **Kısmen otomatize edilebilen**
- **Mekanik ventilasyona bağlı her durum VIP'mi?**
- **Akciğer grafisi ile doğru VIP tanısı konulabildiğini gösteren yeterli bilimsel kanıt yok**
- **Epidemiyolojik tanımlama**

Tanımlamalar

Eski (VIP)

- Akciğer grafisi
- Subjektif klinik semptomlar (Artmış balgam üretimi gibi)

Yeni(VIO)

- Oksijenlenme bozukluğu
- Açıkça tanımlanmış objektif klinik kriterler

VİP ALGORİTMA

Solunum
durumuyla
ilgili

>2 gün mekanik ventilatöre bağlı hasta

Bazal stabilite veya iyileşme dönemini takiben oksijenizasyonda
kötüleşme dönemi

Ventilatör ilişkili Olay(VİO)

İnflamasyon/infeksiyonu düşündüren genel bulgular

İnfeksiyon/
İnflamasyon

İnfeksiyona bağlı ventilatör ilişkili olay (İVİD)

Pozitif mikrobiyolojik test sonuçları

Ek kanıt

Olası veya Yüksek Olası Ventilatör ilişkili Pnömoni (OVİP veya
YOVİP)

Akciğer
grafisine
ihtiyaç yok

VİO TANIM ALGORİTMASI

GENEL İLKELER

- Klinik yönetimde kullanılmamalı
- Sürveyansta kullanım için
- >18 yaş hastaların izlediği YBÜ
- Çocuk YBÜ ve yenidoğan YBÜ VİO sürveyansına dahil değil

VİO TANIM ALGORİTMASI

GENEL İLKELER

- Aralıklı pozitif basınçlı soluma (intermittent positive pressure breathing - IPPB), nazal PEEP, CPAP, hypoCPAP gibi akciğer ekspansiyon gereçleri trakeostomi veya endotrakeal entübasyon yoluyla (Ör. ET-CPAP) uygulanmadıkça mekanik ventilatör olarak değerlendirilmez.
- Yüksek frekanslı ventilasyon veya “ekstrakorporeal” yaşam desteğine bağlı hastalar VİO sürveyansı kapsamı dışında tutulmuştur.

vio

4 temel tanım

1. Ventilatör ilişkili durum (ViD) (Ventilator associated condition-VAC)
2. İnfeksiyona bağlı ViD (iViD) (Infection related VAC-IVAC)
3. Olası ViP (Possible VAP)
4. Yüksek olası ViP (Probable VAP)

İNFEKSİYONA BAĞLI VENTİLATÖR İLİŞKİLİ DURUM (İVİD)

VİD kriterini karşılayan hasta

VE

MV'nin ≥ 3 gün uygulanmasından sonra ve oksijenasyonun kötüleşmeye başlamasından önceki ve sonraki iki gün içinde aşağıdaki kriterlerden ikisi de hastada bulunmalıdır:

1) Ateş > 38 °C veya < 36 °C, **VEYA** WBC $\geq 12.000/mm^3$ veya $\leq 4.000/mm^3$

VE

2) Yeni bir antimikrobiyal ajanın başlanması ve ≥ 4 gün devam edilmesi

YÜKSEK OLASI VİP

ViD ve iViD kriterini karşılayan hasta

VE

MV'nin ≥ 3 gün uygulanmasından sonra ve oksijenasyonun kötüleşmeye başlamasından önceki ve sonraki iki gün içinde aşağıdaki **kriterlerden BİRİ** hastada bulunmalıdır:

1) Pürülan solunum sekresyonu (bir veya daha fazla örnekten – Olası ViP için tanımlanmıştır)

VE aşağıdakilerden biri

- I. Pozitif endotrakeal aspirat kültürü, $\geq 10^5$ cfu/ml veya eşdeğer semikantitatif sonuç
- II. Pozitif bronkoalveolar lavaj kültürü, $\geq 10^4$ cfu/ml veya eşdeğer semikantitatif sonuç
- III. Pozitif akciğer dokusu kültürü, $\geq 10^4$ cfu/ml veya eşdeğer semikantitatif sonuç
- IV. Pozitif korunmuş fırça örneği kültürü, $\geq 10^3$ cfu/ml veya eşdeğer semikantitatif sonuç

VEYA

2) Aşağıdakilerden biri (pürülan sekresyon gerekliliği olmaksızın)

- I. Pozitif plevral sıvı kültürü (örnek torasentezle veya göğüs tüpü yerleştirilirken alınmalıdır, sonradan göğüs tüpünden alınan örnek kabul edilmez)
- II. Pozitif akciğer histopatolojisi
- III. Legionella spp için test pozitifliği
- IV. İnfluenza virus, RSV, adenovirus,

YBÜ: Pratik bilgiler

- **YBÜ de yatan hastaların ~2/3 ünde ateş (≥ 38.3) gelişmektedir**
- **38.3-39 C: Enfeksiyöz ve Non-enfeksiyöz nedenler**
- **39-41: Genellikle enfeksiyöz: Ampirik AB**
- **≥ 41 : Genellikle non-enfeksiyöz: Parasetamol ve soğutmayla düşürülmeli**
- **41.5-42 arası: Yaşamı tehdit eden komplikasyonlar (rabdomiyoliz)**

YBÜ'de Enfeksiyon odakları

1-VİP

2-Kan akımı enfeksiyonları

Odaklı (kateter, VİP, PN, sellülit) ve odaksız (translokasyon)

3-CAİ

4-Diğerleri

Sinüzit: %10

Sellülit

PN

YBÜ: Non-enfeksiyöz ateş nedenleri

- Akalkülöz kolesistit: Tedaviye karşın mortalite %30
- Adrenal yetmezlik
- Pankreatit
- İlaç ateşi
- Troid krizi
- Transfüzyon reaksiyonu
- DVT ve PE
- İyi post-op ateş

Genellikle şoka yol açmaz

Şokla birlikte ise: Adrenal kriz, troid krizi, akut hemolitik Tx reaksiyonları

ABD'de Sağlık hizmetiyle ilişkili en sık 5 enfeksiyon hastalığı

1-Pnömoni: %25

2-CAİ: %25

3-GİS enfeksiyonları: %20 (C difficile)

4-Piyelonefrit: %15

5-Primer kan akımı enfeksiyonları: %10